

تنظیم‌گری بازار و تثبیت زنجیره تولید فرش ماشینی

محمود تولایی - رئیس اتاق بازرگانی کاشان

ماشینی کشور» و «میز توسعه صادرات گلاب و عرقیات»، بستری رسمی برای گفت‌وگو با معاونان وزارت صمت، سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی ایجاد کرد. یکی از مهم‌ترین مطالبات، انتقال ارز حاصل از صادرات فرش ماشینی به بازار دوم مرکز مبادله ارز و طلا بود. این موضوع پس از برگزاری جلسات کارشناسی متعدد و مکاتبات رسمی، نهایتاً به صدور بخشنامه بانک مرکزی انجامید و مسیر جدیدی برای رفع تعهد صادرکنندگان فراهم شد. در کنار اقدامات کلان، رویکرد «پروندمحور»

نشست‌های مشترک با اداره برق، مسئله را به‌صورت فنی و مستند بررسی کرد. گزارش خسارات صنایع تهیه و به مراجع استانی و ملی منعکس شد. این رویکرد موجب شد موضوع تأمین برق صنایع حیاتی در اولویت قرار گیرد و برنامه‌های مدیریت مصرف با مشارکت بخش خصوصی تدوین شود. در کنار مدیریت کوتاه‌مدت بحران، نگاه بلندمدت نیز در دستور کار قرار گرفت. تشکیل جلسات سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر و تسهیل واردات تجهیزات خورشیدی و کنترل پذیری فیدرها از جمله اقدامات راهبردی بود. هدف آن بود که صنایع منطقه به‌تدریج از وابستگی کامل به شبکه سراسری فاصله بگیرند و تاب‌آوری خود را افزایش دهند.

✓ پیگیری برای اصلاح رویه‌های بانکی و ارزی صنعت فرش ماشینی کاشان که سهم غالب تولید کشور را در اختیار دارد، در سال‌های اخیر با محدودیت‌های رفع تعهد ارزی و اختلال در سامانه‌های مرتبط با ثبت سفارش و تخصیص ارز مواجه بود. این مسئله سرمایه در گردش واحدها را تحت فشار قرار داده و رقابت‌پذیری صادراتی را کاهش داده بود. اتاق کاشان با تشکیل «میز توسعه صادرات فرش

در سالی گذشت برای کاهش وابستگی صنایع استان به شبکه سراسری برق، اقداماتی صورت گرفت و برای تنظیم‌گری بازار و تثبیت زنجیره تولید فرش ماشینی برنامه‌ریزی شد.

سال ۱۴۰۴ برای اقتصاد ایران سالی پیچیده و چندلایه بود؛ تلاقی ناترازی انرژی، فشارهای ارزی، نوسانات بازار مواد اولیه، سخت‌گیری‌های مالیاتی و اختلالات سامانه‌ای، فضای فعالیت تولیدکنندگان و صادرکنندگان را با نااطمینانی‌های جدی مواجه کرده بود. در چنین شرایطی، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کاشان تلاش کرد نقش خود را از بازتاب‌دهنده مشکلات به «تهاد مداخله‌گر در حل مسئله» ارتقا دهد.

منطقه کاشان با حدود دو هزار واحد صنعتی، معدنی، گردشگری و خدماتی فعال در شهرستان‌های کاشان، آران و بیدگل و نطنز، یکی از قطب‌های مهم تولید کشور محسوب می‌شود. سهم برجسته این منطقه در تولید و صادرات فرش ماشینی و گلاب و عرقیات، جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد ملی برای آن ایجاد کرده است. صیانت از این ظرفیت، مستلزم ورود فعال و ساختاری به چالش‌های موجود بود.

در سال ۱۴۰۴ سه محور اصلی به‌صورت ویژه در دستور کار اتاق کاشان قرار گرفت.

۱- مدیریت بحران انرژی و افزایش تاب‌آوری صنعتی
۲- اصلاح و تسهیل فرآیندهای ارزی، بانکی و سامانه‌ای

۳- تثبیت و تقویت زنجیره تولید و صادرات صنعت فرش ماشینی

۴- حضور قدرتمند در نمایشگاه داخلی و خارجی

✓ برنامه‌ریزی برای مدیریت بحران انرژی

ناترازی برق و محدودیت‌های گاز در سال گذشته تهدیدی جدی برای صنایع منطقه بود. قطعی‌های غیرقابل پیش‌بینی، افزایش هزینه‌های تولید، اختلال در تحویل سفارش‌های صادراتی و نگرانی کارگران نسبت به تداوم اشتغال، بخشی از پیامدهای این وضعیت بود.

اتاق کاشان با تشکیل جلسات تخصصی در کمیسیون صنعت، معدن، خدمات فنی و انرژی و برگزاری

پیگیری‌های انجام‌شده در سال ۱۴۰۴ آثار ملموسی بر فضای اقتصادی منطقه داشته است. افزایش پیش‌بینی‌پذیری در حوزه ارزی، کاهش فشارهای مالیاتی از طریق گفت‌وگوی مستقیم، مدیریت نسبی بحران انرژی و تسهیل حضور در بازارهای صادراتی، به حفظ اشتغال و تداوم تولید کمک کرده است.

در سطح ملی، تسهیل بازگشت ارز صادراتی و تقویت صادرات غیرنفتی، به افزایش ارزآوری کشور یاری رسانده است. در سطح اجتماعی، جلوگیری از تعطیلی واحدها و تقویت امید فعالان اقتصادی، به پایداری اجتماعی منطقه کمک کرده است.

✓ افق ۱۴۰۵: تثبیت تاب‌آوری و توسعه صنعتی غیرآبربر

اتاق کاشان توسعه صنایع با فناوری به‌روز و کم‌آبر را به‌عنوان راهبرد اصلی خود تعریف کرده است.

در سال ۱۴۰۵ چند محور اساسی دنبال خواهد شد: *توسعه گسترده انرژی‌های تجدیدپذیر و افزایش تاب‌آوری صنعتی

*پیگیری اصلاحات پایدار در حوزه ارزی و مالیاتی برای افزایش پیش‌بینی‌پذیری

*تثبیت جایگاه ملی و بین‌المللی صنعت فرش ماشینی و گلاب کاشان از طریق تقویت نمایشگاه‌ها و شبکه‌های صادراتی

*ادامه تحقیق پژوهش در حوزه آب منطقه

* برگزاری دوره‌های آموزشی برای مدیران ارشد بنگاه‌های اقتصادی و جلسات تخصصی اقتصادی با اقتصاددان مطرح کشور

سال ۱۴۰۴ نشان داد که اتاق می‌تواند نقشی فراتر از نهاد مشورتی ایفا کند. اتاق کاشان با ورود ساختاری به بحران‌ها، گفت‌وگوی مستمر با تصمیم‌گیران ملی و رسیدگی عملیاتی به مشکلات اعضا، تصویر یک «نهاد حل مسئله» را محقق ساخت.

تجربه این سال نشان می‌دهد که اگر تعامل بخش خصوصی و دولت بر پایه مستندات و پیگیری حرفه‌ای شکل گیرد، حتی پیچیده‌ترین چالش‌های اقتصادی نیز قابلیت مدیریت و اصلاح دارند؛ مسیری که در سال ۱۴۰۵ با قوت بیشتری ادامه خواهد یافت.

منبع: اتاق ایران

در سطح بین‌المللی نیز حضور هدفمند تولیدکنندگان کاشانی در نمایشگاه‌های تخصصی دبی و ترکیه با حمایت اتاق ایران و تأمین یارانه مشارکت انجام شد. این حضور، علاوه بر بازاریابی مستقیم، پیام روشنی درباره تداوم حضور ایران در بازارهای منطقه‌ای ارسال کرد.

تثبیت جایگاه نمایشگاه در کاشان و توسعه حضور در رویدادهای بین‌المللی، به تقویت برند «فرش ماشینی کاشان» و افزایش ظرفیت صادراتی کمک کرد.

✓ تکمیل زیرساخت‌های تجاری، گمرکی و منطقه ویژه اقتصادی

یکی از دستاوردهای مهم سال‌های اخیر که در ۱۴۰۴ به ثمر نشست، آغاز فعالیت گمرک واردات کاشان بود. این اقدام با پیگیری مستمر اتاق و واگذاری زمین مناسب در کنار ریل راه‌آهن انجام شد. راه‌اندازی گمرک واردات، هزینه‌های حمل‌ونقل و زمان ترخیص کالا را کاهش داده و زنجیره تأمین صنایع را تکمیل کرده است.

همچنین منطقه ویژه اقتصادی کاشان که اتاق در تهیه طرح و پیگیری تصویب آن نقش فعال داشت، در مرحله تجهیز زیرساخت‌ها قرار گرفت. آغاز به کار گمرک در منطقه ویژه، ظرفیت جدیدی برای توسعه صادرات و جذب سرمایه‌گذاری ایجاد خواهد کرد.

✓ نوآوری در حکمرانی اقتصادی محلی

سال ۱۴۰۴ تنها سال پیگیری مطالبات نبود؛ سال نوآوری در شیوه مداخله نیز بود. سه اقدام نوآورانه قابل اشاره است.

نخست، نشست انرژی‌های تجدیدپذیر برای مدیریت جمعی بحران انرژی

دوم، ایجاد سازوکار جمع‌آوری داده‌های خسارات صنعتی برای ارائه گزارش‌های مستند به سیاست‌گذاران

سوم، اجرای مدل رسیدگی خصوصی و پرونده‌محور به مشکلات اعضا که ارتباط مستقیم میان بخش خصوصی و بدنه تصمیم‌گیری دولت را تقویت کرد این اقدامات اکنون در مرحله اجرا و توسعه قرار دارند و می‌توانند الگویی برای سایر اتاق‌های کشور باشند.

به‌صورت جدی اجرا شد. بیش از ۱۰۰ عضو اتاق کاشان در حوزه‌های ارزی، بانکی و بیش از ۵۰ عضو اتاق در حوزه گمرک با نشست‌های رودررو با مدیرکل گمرک استان به‌صورت خصوصی مورد رسیدگی قرار گرفتند. مشکلات ثبت سفارش، تخصیص ارز، ویرایش سامانه‌ای، بدهی‌های بانکی و اختلافات مالیاتی، از طریق مذاکرات مستقیم با مراجع ملی و استانی پیگیری شد. در بسیاری از موارد، جلسات حضوری با مسئولان وزارتخانه‌ها و بانک‌ها برگزار و تصمیمات اجرایی دریافت شد.

این مدل رسیدگی، علاوه بر حل مسائل موردی، اعتماد فعالان اقتصادی به امکان اصلاح ساختاری را تقویت کرد.

✓ تثبیت زنجیره تولید فرش ماشینی

افزایش و نوسانات قیمت نخ به‌عنوان ماده اولیه اصلی صنعت فرش ماشینی، تهدیدی جدی برای تداوم تولید بود.

بی‌ثباتی در تأمین مواد اولیه، قدرت برنامه‌ریزی بنگاه‌ها را کاهش داده و حاشیه سود را تحت فشار قرار داده بود.

اتاق کاشان با برگزاری جلسات متعدد تخصصی با حضور ریسندگان، تولیدکنندگان نخ، بافندگان فرش و فعالان صادرات، مسئله را به‌صورت زنجیره‌ای بررسی کرد. گزارش تحلیلی از وضعیت عرضه و تقاضا تهیه و به وزارت صمت منعکس شد. هدف، جلوگیری از رفتارهای غیررقابتی و ایجاد شفافیت در بازار بود.

این جلسات علاوه بر هم‌افزایی صنفی، زمینه تعامل سازنده با سیاست‌گذاران را فراهم کرد و موجب شد تنظیم‌گری بازار با توجه به واقعیت‌های میدانی انجام شود.

✓ نمایشگاه‌های تخصصی؛ ابزار راهبردی توسعه صادرات

نمایشگاه بین‌المللی فرش ماشینی ایران یکی از مهم‌ترین بسترهای بازاریابی این صنعت است. در سال ۱۴۰۴، با پیگیری‌های رسمی، مسئولیت برگزاری و مدیریت این رویداد به اتاق کاشان تفویض شد تا نقش خاستگاه اصلی صنعت در تصمیم‌گیری‌ها پررنگ‌تر شود.